

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

04 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, în următoarea componență:

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Boico Victor

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2018 și a sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 01 noiembrie 2017, declarat de către inculpatul

Stoianov Piotr Xxxxx, născut la xxxxx, originar din s. Xxxxx r-l Xxxxx, domiciliat mun. Xxxxx str. Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 18.05.2016-01.11.2017
2. instanța de apel: 15.02.2018-10.04.2018
3. instanța de recurs: 06.08.2019 - 04.02.2020

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 01 noiembrie 2017, Stoianov Piotr Xxxxx a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 157 Cod penal, la 2 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 90 Cod penal, pedeapsa cu închisoarea stabilită lui Stoianov Piotr a fost suspendată pe un termen de probă de 1 an.

A fost admisă parțial acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Gaidarji Nicolai și s-a încasat din contul lui Stoianov Piotr în beneficiul lui Gaidarji Nicolai suma de 30 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 7000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, în rest acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Gaidarji Nicolai a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Potrivit sentinței s-a constatat, că Stoianov Piotr la data de 06 aprilie 2015, ora 16.30, aflându-se în depozitul nr. 2, de pe teritoriul întreprinderii SRL „AVN - X” amplasată pe str. Calea Basarabiei 18/2, mun. Chișinău, exercitând funcția de magaziner în cadrul SRL „AVN-Dragoș”, fără a respecta prevederile art. 19 alin.(1) al Legii securității și sănătății în muncă nr.186 din 10.07.2008 și fără a fi instruit cu regulile de securitate și sănătate în muncă pentru motostivuator, din proprie

inițiativă, fără a anunța șeful de secție și fără să prevadă consecințele care puteau să survină în rezultatul acțiunilor sale, s-a urcat la volanul stivuitorului de model Toyota xxxxx, pentru a elibera foi de laminat, iar în timpul acțiunilor de manevrare întreprinse, fără a vedea în direcția de deplasare din cauza sarcinii care îi limita vizibilitatea, a accidentat hamalul Gaidarji Nicolai, cauzându-i conform concluziei din raportul de expertiză medico-legală nr. 1623/D, din 14.08.2015, vătămare corporală gravă.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1 Procuror, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care a-l recunoaște vinovat și a-l condamna pe Stoianov Piotr în baza art. 157 Cod penal, la 2 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip deschis, cu admiterea integrală a acțiunii civile, în mărime de 200 000 MDL prejudiciu material și 1 (un) milion lei prejudiciu moral.

În motivarea apelului a menționat:

- instanța de judecată a aplicat inculpatului Stoianov P. o pedeapsă prea blândă, or în cadrul ședinței de judecată a fost stabilită încălcarea obligației de a se abține de la conducerea moto stivuitorului cu excepția orelor de instruire a șoferilor, precum și a fost încălcată modalitatea de încărcare a foilor de laminat pe brațele stivuitorului, transportând o cantitate mult mai mare de materiale, limitându-i-se câmpul vizual, cauzându-se prin aceasta vătămare corporală gravă, instanța a dispus aplicarea suspendării condiționate a pedepsei;

- pedeapsa aplicată de instanța de judecată este mult prea blândă, deoarece instanța n-a ținut cont de personalitatea celui vinovat, a cărui declarații date în ședință judiciară, au fost îndreptate spre crearea unei versiuni de dezvinovățire, întrucât în mod vădit ele nu coroborează cu celelalte probe acumulate de organul de urmărire penală. Pe lângă aceasta, instanța urma să țină cont și de comportamentul făptuitorului după săvârșirea faptei anume acesta n-a reparat prejudicial cauzat. Totodată, instanța de judecată n-a ținut cont de caracterul grav al urmărilor produse prin comiterea infracțiunii. Prin aceasta, aplicând față de Stoianov Piotr o pedeapsă de 2 (doi) ani închisoare cu suspendarea executării pedepsei pe a termen de 1 (un) an, nu se restabilește echitatea socială și nu se atinge scopul de prevenire;

- în partea ce ține de admiterea parțială a acțiunii civile, consideră că instanța urma s-o admită integral. Persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunii interzise de legea penală pot înainta o acțiune civilă privitor la despăgubire, atât pentru dauna materială, cât și cea morală cauzată, întrucât partea vătămată a suportat mai multe intervenții chirurgicale și urmează să mai suporte, devenind invalid de gradul II, unica sursă de întreținere fiind părinții acestuia, iar datorită costului ridicat al tratamentului și al intervențiilor, urma ca instanța de judecată să admită integral acțiunea civilă în parte ce ține de repararea daunei materiale. Ca referință la dauna morală, conform Codului de procedură penală, instanța de judecată i-a în considerare suferințele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței la viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate., etc;

- prin caracterul vătămarilor aduse părții vătămate, i s-a cauzat suferințe fizice de o intensitate foarte înaltă, partea vătămată a pierdut speranță că va putea avea în viitor o viață normală și se va putea încadra în câmpul muncii, prin aceasta cauzându-i-se suferințe psihice considerabile.

3.2 Avocatul Frunze A. în numele părții vătămate Gaidaiji Nicolae, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care a-l declara culpabil pe Stoianov Piotr în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 157 Cod penal și a-i numi o pedeapsă prevăzută de acest articol sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani cu executare în penitenciar de tip deschis, cu admiterea integrală a acțiunii civile, în mărime de 200000 lei, cu titlu de prejudiciul material și un milion lei, prejudiciu moral.

În motivarea apelului a invocat:

- pedeapsa aplicată de instanța de judecată este mult prea blândă, deoarece instanța n-a ținut cont de personalitatea celui vinovat, a cărui declarații date în ședință judiciară, au fost îndreptate spre crearea unei versiuni de dezvinovățire, întrucât în mod vădit ele nu coroborează cu celelalte probe acumulate de organul de urmărire penală. Pe lângă aceasta, instanța urma să țină cont și de comportamentul făptuitorului după săvârșirea faptei și anume acesta n-a reparat prejudicial cauzat. Totodată, instanța de judecată n-a ținut cont de caracterul grav al urmărilor produse prin comiterea infracțiunii;

-aplicând față de Stoianov Piotr o pedeapsă de 2 (doi) ani închisoare, cu suspendarea executării acesteia pe un termen de 1 (un) an, nu se restabilește echitatea socială și nu se atinge scopul de prevenire, atât generală cât și specială;

- în partea ce ține de admiterea parțială a acțiunii civile, consideră că instanța urma s-o admită integral, întrucât partea vătămată a suportat mai multe intervenții chirurgicale și urmează să mai suporte, devenind invalid de gradul II, unica sursă de întreținere fiind părinții acestuia, iar datorită costului ridicat al tratamentului și al intervențiilor, urma ca instanța de judecată să admită integral acțiunea civilă în parte ce ține de repararea daunei materiale;

- prin caracterul vătămarilor aduse părții vătămate, i s-a cauzat suferințe fizice de o intensitate foarte înaltă, partea vătămată a pierdut speranța că va putea avea în viitor o viață normală și se va putea încadra în câmpul muncii, prin aceasta cauzându-i-se suferințe psihice considerabile;

- instanța de judecată i-a stabilit lui Stoianov P. o pedeapsă mult prea blândă pentru fapta comisă și care nu-și va atinge scopul corectării condamnatului. Astfel sentința în cauză nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția. La judecarea cauzei în prima instanță, nu s-a ținut cont de toate circumstanțele cauzei penale, de urmările provocate părții vătămată cât și de compensațiile oferite Curtea Europeană a Drepturilor Omului pe cauze similare. Or în cauză partea vătămată în rezultatul accidentului a rămas invalid de gradul 2, având dificultăți de deplasare, fiind în imposibilitate de angajare și aflându-se la întreținerea părinților care nu sînt angajați în câmpul muncii.

- conform practicii CEDO pentru violarea art. 2 Curtea a acordat în cauze similare împotriva Moldovei următoarele sume cu titlu de prejudiciu moral: Pruneanu (8.000 Euro), Struc (8.000 Euro), Pamov (9.000 Euro), Gasanov (12.000 Euro), Pascari (15.000 Euro), Taraburca (15.000 Euro). Corsacov (cel puțin 20.000 Euro) Gurgurov (45.000 Euro);

- sumă oferită lui Gaidarji Nicolae, care a rămas invalid de gradul 2 după producerea accidentului din vina lui Stoianov Piotr este inacceptabilă, fiind sub limita minimă acordată de CEDO în cauze similare, cât și de Recomandarea CSJ nr.6 pentru constatarea violării art. 2 din Convenție, respectiv suma oferită cu titlu de prejudiciu moral nu este în măsură să fie considerată o satisfacție echitabilă. Respectiv, nu s-a ținut cont de atitudinea condamnatului Stoianov Piotr față de urmările provocate părții vătămate, acesta elementar niciodată nu a încercat să-și ceară scuze de la partea vătămată în legătură cu cele întâmplate. Nu s-a ținut cont de starea părții vătămate, de vârsta fragedă la care a rămas invalid și nu s-a respectat principiul satisfacției echitabile, or urma să se ia obligatoriu în considerație principiul general al echității, iar suma nu trebuie să fie vădit disproporționată cu sumele acordate de Curtea Europeană în spețele similare. Sarcina probării prejudiciului moral nu poate fi pusă pe seama reclamantului și se apreciază individual pentru fiecare caz, luându-se în considerație argumentele ambelor părți în proces și excluzându-se pretenții excesive și vădit exagerate.

3.3 Inculpatul Stoianov Piotr, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei sentințe de achitare de învinuirea adusă în baza art. 157 Cod penal, potrivit modului stabilit pentru prima instanță și casarea încheierii Judecătorei Chișinău (sediul Rîșcani) prin care s-a respins cererea privind ordonarea efectuării unei expertize judiciare în comisie, în domeniul tehnicii securității muncii și psihologiei judiciare, din 04.09.2016.

În motivarea apelului a invocat:

- la examinarea și soluționarea prezentei cauze penale, instanța de judecată la adoptarea sentinței de condamnare a dat o apreciere incorectă și eronată probelor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, neverificând în mod obiectiv și multiaspectual declarațiile inculpatului, părții vătămate, martorilor, alte probe din dosar, iar divergențele apărute la examinarea cauzei penale nu au fost examinate și verificate în modul corespunzător;

- învinuirea lui Stoianov Piotr, este una abstractă, ceea ce înseamnă că instanța de fond a încălcat mai multe drepturi și chiar principii generale, care au menirea să asigure dreptul la un proces echitabil, în sensul art. 6 par. 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale;

- probele administrate și examinate în cadrul cercetării judecătorești confirmă cu claritate că apelantul Stoianov Piotr recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 157 Cod penal, nu s-a făcut vinovat de comiterea acestei infracțiuni și corespunzător urmează a fi achitat, pe motiv de lipsă în fapta inculpatului a elementelor constitutive ale infracțiunii;

- în cadrul dezbaterilor judiciare apelantul Stoianov Piotr a declarat că vinovat de producerea accidentului de muncă grav, este doar partea vătămată, ceea ce s-a confirmat în totalitate prin probele administrate și cercetate în ședința de judecată;

- la materialele dosarului sunt anexate mai multe înscrisuri, care confirmă aceste fapte, printre care: un certificat, din care rezultă că în perioada anilor 1977 - 1978 a însușit cunoștințe în domeniul tehnicii și anume privitor la mijloacele de transport, printre care și privitor la motostivuitoare; un permis de conducător auto profesionist; extras din procesul-verbal privind examinarea cunoștințelor în domeniul regulilor securității și sănătății în muncă, din care rezultă că cunoștințele lui Stoianov P. au fost apreciate cu o notă foarte bună, pînă la accidentul de muncă din 06.04.2015. Reieșind din aceste criterii a și fost Stoianov Piotr întărit ca răspunzător de respectarea regulilor de securitate și sănătate în muncă, la SRL "AVN-Dragoș". Mai mult, inculpatul a explicat cu lux de amănunte în ședința de judecată, cum decurge instructajul în privința noilor angajați în serviciu, în calitate de stivuatoriști și hamali, cît și celor care deja activează în cadrul societății, privind respectarea regulilor de securitate și sănătate în muncă;

- partea vătămată, Gaidarjî N., fiind angajat la serviciu, la societatea în cauză, în calitate de hamal, a fost instruit privitor la respectarea regulilor de securitate și sănătate în muncă, fapt ce se confirmă prin semnăturile acestuia din urmă în diferite registre, cît și semnăturile celor care au efectuat instructajul. Reieșind din faptul că, hamalii și motostivuatorii ca de obicei sunt persoane tinere și des se eliberează din aceste activități, cu aceștia se petrece instructajul privind respectarea regulilor de securitate și sănătate în muncă în fiecare zi, fapt confirmat de toți martorii audiați în acest proces penai, considera necesar a se atrage atenția că în timpul efectuării lucrărilor, hamalii urmează să se afle la o distanță de aproximativ 4-5 m., în spatele stivuatorului, în timpul mișcării: acestuia și trebuie să se apropie de stivuator pentru efectuarea lucrărilor de încărcare și descărcare a mărfii (foilor ie laminat), doar după poziționarea și stoparea stivuatorului. Fapt indicat în instrucțiunea de protecție a muncii pentru hamal nr. 13 din 13.01.2008, cu modificările ulterioare, aprobat de administrația societății, reguli cu care a fost instruit partea vătămată, la 25.03.2015, însă, necătînd la faptul că a fost instruit cu aceste reguli, partea vătămată totalmente le-a neglijat în timpul producerii accidentului de muncă, pe teritoriul depozitului nr. 2 al SRL "AVN-Dragoș", la 06.04.2015;

- nu a negat faptul că s-a urcat la volanul stivuatorului, care la acel moment era întărit după stivuatoristul, Buzilă Ion, fără învoirea șefului depozitului nr. 2, Oleinic N., însă s-a urcat la volanul stivuatorului, reieșind dintr-o necesitate de lucru, de urgență. De asemenea, consideră că depozitul nr. 2, la data de 06 aprilie 2015, cît și pînă la această dată se ilumina foarte bine, dispunând depozitul de ferestre, adică de iluminare naturală, cît și de iluminare artificială, iar farurile și girofarul moto stivuatorului la volanul căruia s-a urcat apelantul erau în funcțiune, fapt confirmat de martorii audiați în cadrul dezbaterilor judiciare și alte înscrisuri anexate la materialele dosarului penal. În momentul cînd stivuatorul condus de către

subsemnat se apropia de al treilea stiv (paiet), de unde urmau să se încarce încă zece bucăți de foi de laminat, hamalul Dimineț S. se afla în partea dreaptă a stivuitorului, la o distanță de aproximativ 10 m., iar hamalul Chițcănean V., care în acea zi îndeplinea funcțiile de hamal, se afla în partea stângă a stivuitorului, în spatele acestuia, la o distanță de aproximativ 5-6 m. Hamalul Gaidarji N. în acel moment nu era de văzut, în acea parte a depozitului;

- înălțimea stivului (paietului) de unde urmau să fie încărcate acele zece foi de laminat, era de aproximativ 50- 60 cm, iar înălțimea foilor de laminat încărcate pe brațele stivuitorului, din cele două locuri anterioare, era de aproximativ 26 cm, în momentul când Stoianov P. finaliza efectuarea cotiturii cu moto stivuitorul pentru a-l poziționa în fața stivului și corespunzător a stopa, hamalul Dimineț S. se afla la o distanță de aproximativ 5-6 m de la stivuitor, din partea dreaptă, în spatele acestuia, iar hamalul Chițcănean V. se afla în partea stângă a stivuitorului, în spatele acestuia, la aceeași distanță, de aproximativ 5-6 m., iar hamalul Gaidarji N. nu se afla nici pe partea stângă și nici pe partea dreaptă a stivuitorului, și nu era de văzut nici în fața stivuitorului. În același timp vizibilitatea pentru apelantul Stoianov P. era bună, iar ceea ce se petrecea în raza de acțiune a stivuitorului, se are în vedere și în fața acestuia, se vedea cu claritate de către apelant, în momentul când Stoianov P. finaliza poziționarea moto stivuitorului în fața stivului cu foi de laminat, pe neașteptate pentru el, a apărut hamalul Gaidarji N. din partea dreaptă a stivuitorului, în același moment apelantul a auzit strigătul martorului Chițcănean V., în adresa părții vătămate, Gaidarji N., ca să se oprească și atunci subsemnatul, Stoianov P., brusc a oprit moto stivuitorul coborînd de pe el, și l-a văzut pe Gaidarji N., care se afla în pirostria lângă stivii cu foile de laminat, ținându-se de cap. A mai declarat apelantul că în astfel de circumstanțe era în imposibilitate de evitat din punct de vedere tehnic accidentarea părții vătămate, deoarece, acesta din urmă a apărut pe neașteptate, în fața stivuitorului și a creat această situație de accident de muncă, iar apelantul a întreprins absolut toate măsurile tehnice pentru a evita accidentarea părții vătămate;

- în această perioadă scurtă de timp, în care a activat partea vătămată, Gaidarji N., ca hamal, în cadrul SRL "AVN-Dragoș", de mai multe ori a încălcat regulile de securitate și sănătate în muncă, în timpul efectuării lucrărilor de încărcare și descărcare a foilor de laminat, fiind atenționat în acest sens și de către inculpatul Stoianov P., ca răspunzător de respectarea regulilor de securitate și sănătate în muncă. însă instanța de judecată a neglijat în totalitate declarațiile obiective și întemeiate a apelantului la adoptarea sentinței contestate;

- cu lux de amănunte a probat instanței de judecată motivele neobiectivității și ilegalității raportului de expertiză judiciară în domeniul tehnicii securității, cât și declarațiile expertului N. Fluer depuse în cadrul dezbaterilor judiciare, și anume că, la efectuarea expertizei au fost puse la baza acesteia date care totalmente intră în contradicție cu datele inițiale, care sunt anexate la materialele dosarului și care au fost stabilite de către organul de urmărire penală, la examinarea locului accidentului de muncă. Ba mai mult, apelantul a declarat că, a fost utilizat un alt stivuitor la efectuarea experimentului, care are alți parametri tehnici, față de stivuitorul la

volanul căruia s-a aflat Stoianov P. la 06.04.2015, necătînd la faptul că stivuitorul de model „Toyota” se afla în acel moment pe teritoriul societății respective și era în funcțiune. În așa mod, declarațiile inculpatului Stoianov P., depuse în cadrul dezbaterilor judiciare, în coroborare cu alte probe, confirmă nevinovăția acestuia, de comiterea infracțiunii, de care a fost recunoscut culpabil de către instanța de judecată;

- instanța de fond a dat o apreciere absolut incorectă și eronată declarațiilor apelantului, rămânând instanța de judecată pasivă față de aceste declarații ale lui Stoianov P. la adoptarea sentinței de condamnare. Ba mai mult, absolut eronat instanța de fond a apreciat declarațiile apelantului, în mod critic;

- atît partea vătămată, cît și martorii audiați în cadrul cercetării judecătorești nu au furnizat instanței de judecată suficientă informație pentru a se considera că declarațiile acestora pot fi apreciate drept probe pertinente, concludente și utile, care ar confirma vinovăția inculpatului Stoianov P.;

- partea vătămată, atît în cadrul urmăririi penale, cît și în instanța de judecată nu a furnizat informație suficientă pentru a se considera că, declarațiile acestuia pot fi apreciate drept probă pertinentă, concludentă și utilă, ce ar confirma vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 157 Cod penal;

- fiind audiat la 25 iulie 2017 în cadrul dezbaterilor judiciare, partea vătămată și-a schimbat mărturiile, declarând instanței că, nu este de acord cu declarațiile inculpatului Stoianov P., depuse în ședința de judecată, în sensul că funcționau farurile stivuitorului la volanul căruia acesta din urmă se afla în momentul producerii accidentului de muncă, că funcționa și girofarul, la acest stivuitor, precizînd în acest sens că, inculpatul duce în eroare instanța de judecată;

- declarațiile contradictorii a părții vătămate, fiind date citirii și depozițiile acestuia depuse la urmărirea penală, urmăresc un singur scop, ca să fie declarat vinovat de acest accident de muncă grav, doar apelantul Stoianov P., ceea ce în realitate nu corespunde adevărului, fapt care se confirmă prin probele administrate și cercetate în cadrul dezbaterilor judiciare;

- privitor la declarațiile părții vătămate, acesta a făcut declarații absolut contradictorii în cadrul urmăririi penale și în cadrul dezbaterilor judiciare despre producerea accidentului de muncă, fapt care urma să fie luat în calcul;

- în cadrul dezbaterilor judiciare a fost audiat expertul judiciar N. Fluer, la solicitarea părții apărării, privitor la efectuarea expertizei primare în domeniul tehnicii securității muncii, pe motiv că la efectuarea acestei expertize nu s-a ținut cont absolut de datele și circumstanțele în care s-a produs accidentul de muncă. Expertul judiciar a dat răspunsuri atît în raportul de expertiză, cît și în ședința de judecată, ce se referă la domeniul de drept la care urmează însă. să răspundă doar instanța de judecată sau organul de urmărire penală;

- în cadrul audierii expertului instanța de judecată nu a permis părții apărării ca acesta să răspundă la toate întrebările menționate în cerere, fapt care îngrădește dreptul la un proces echitabil prevăzut de art. 6 par. 1 al Convenției. Necătînd la faptul că nu s-a permis părții apărării ca expertul să răspundă la toate întrebările,

concluziile expertizei și declarațiile expertului sunt neobiective, neîntemeiate, arbitrare, deoarece nu se bazează pe datele și informațiile care au fost acumulate de colaboratorii de poliție la faza inițială a urmăririi penale. Datele și metodele utilizate de către expert, la efectuarea expertizei pe care instanța de judecată a considerat-o ca o probă pertinentă, totalmente intră în contradicție cu datele de fapt care figurează în materialele dosarului și care în așa mod au schimbat totalmente concluziile raportului de expertiză, însă instanța de judecată a neglijat cele declarate de către apelant în cadrul dezbaterilor judiciare. În afară de faptul că, au fost puse la bază cu totul alte date la efectuarea expertizei, expertul a utilizat și un motostivuator de alt model, care după parametri tehnici diferă de stivuatorul de model „Toyota”, la volanul căruia se afla inculpatul, la 06.04.2015 și corespunzător la efectuarea experimentului concluziile sunt cu totul altele. În același timp acest motostivuator în ziua efectuării experimentului se afla pe teritoriul întreprinderii și era în funcțiune, însă expertul a refuzat să utilizeze acest stivuator. Așadar, concluziile raportului de expertiză judiciară, cât și declarațiile expertului Fluier N. sunt neîntemeiate, neobiective, arbitrare și ilegale și deci nu pot fi considerate ca probe utile, pertinente și concludente, în sensul constatării vinovăției inculpatului și tragerii acestuia la răspundere penală, dar instanța de judecată absolut eronat a apreciat concluziile raportului de expertiză și declarațiile expertului în ședința de judecată ca probe pertinente, concludente și utile, puse la baza sentinței de condamnare;

- privitor și la alte probe, pe care se bazează instanța de judecată în sentința de condamnare și anume procesul-verbal privind cercetarea accidentului de muncă grav, datat cu 12 mai 2015, de asemenea nu poate fi declarat ca o probă pertinentă și concludentă. Acest înscris în calitate de probă conține date neveridice;

- procesul-verbal de cercetare la fața locului și fotografiile care sunt anexe la acest proces-verbal, din care rezultă că, Stoianov P. nu a comis infracțiunea prevăzută de art. 157 Cod penal, însă instanța de judecată și acestor înscrisuri nu le-a dat nici o apreciere corespunzătoare, trecându-le cu vederea;

- reieșind din analiza probelor mai sus menționate se impune concluzia că Stoianov Piotr nu a comis infracțiunea de care a fost recunoscut culpabil și condamnat prin sentința contestată și urmează a fi achitat pe motiv că fapta imputată acestuia nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 157 Cod penal;

- acțiunea civilă este întocmită de către partea vătămată contrar prevederilor cap. I din Titlul VII al Codului de procedură penală, cât și secțiunii unu. din cap. 34 al Codului Civil;

- partea vătămată nu a confirmat prin careva probe concludente, pertinente că a suportat un prejudiciu material în mărime de 200.000 lei, fapt menționat în sentința contestată. Aceiași situație se referă și la solicitarea reparării prejudiciului moral, însă instanța de judecată în această parte a acțiunii civile a admis-o neîntemeiat parțial, încasând suma de 30.000 lei;

- din înregistrarea video rezultă cu claritate cum s-au efectuat lucrările de încărcare a foilor de laminat din primele două locuri; despre iluminarea depozitului,

cît și despre faptul unde se aflau hamalii în timpul deplasării motostivitorului spre locul trei de încărcare a foilor de laminat. De asemenea și însăși producerea accidentului de muncă, din care rezultă că vinovat de acest accident este doar partea vătămată Gaidaiji N., însă la solicitarea părții apărării ca instanța de judecată să oblige acuzatorul de stat să prezinte în ședința de judecată înregistrarea video, pentru a fi examinată, instanța de fond a refuzat neîntemeiat acest demers, ceea ce vorbește despre o părtinire atît a părții acuzării, cît și a instanței de judecată privitor la faptul vinovăției inculpatului în acest accident de muncă;

- în cadrul dezbaterilor judiciare a indicat că, cauza penală a fost pornită în baza art. 183 Cod penal- *încălcarea regulilor de protecție a muncii*, ulterior pe parcursul urmăririi penale, de către organul de urmărire penală și procuror, s-a ajuns la concluzia de a recalifica acțiunile inculpatului în baza art. 157 Cod penal, totodată reieșind din prevederile art. 276 alin. (1) Cod de procedură penală - *urmărire penală se pornește numai în baza plîngerii prealabile a victimei*, ceea ce se referă și la infracțiunea prevăzută de art. 157 Cod penal. O astfel de plîngere prealabilă nu a fost depusă de către partea vătămată Gaidarji N. și nu este anexat la materialele dosarului penal, fapt confirmat de partea vătămată în ședințele de judecată;

- urmează a fi încetat acest proces penal, ceea ce este reglementat cu claritate de prevederile art. 332 Cod de procedură penală, însă instanța de judecată absolut nu s-a expus în sentința contestată, în acest sens;

- instanța de judecată a dat o apreciere absolut greșită, eronată și declarațiilor martorului Buzilă I. și reiterează, după ce vor lua cunoștință cu procesul-verbal al ședinței de judecată și vor depune observații la acest proces, își rezervă dreptul de a depune un apel suplimentar, după examinarea observațiilor la procesul-verbal de către instanța de fond;

- în acțiunile sale lipsesc elemente constitutive a infracțiunii prevăzute de art. 157 Cod penal, din care motive solicită casarea integrală a sentinței și pronunțarea unei noi hotărîri de achitare a lui Stoianov Piotr, pe art. 157 Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2018, a fost respins ca nefondat apelul inculpatului și admis apelul procurorului și a avocatului Frunze A. în numele părții vătămate Gaidarji N., fiind casată sentința în partea încasării prejudiciului moral și pronunțată o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care s-a încasat din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate Gaidarji N., prejudiciul moral în mărime de 50000 lei, în rest sentința a fost menținută.

5. În motivarea apelului instanța de apel a reținut că, la pronunțarea sentinței instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul Stoianov Piotr a săvârșit infracțiunea imputată lui.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, deși inculpatul Stoianov P. nu recunoaște vinovăția în comiterea infracțiunii imputate, vinovăția acestuia se confirmă prin declarațiile părții vătămate Gaidaij Nicolai, martorilor Chițcăneanu V., Dimineț Ș., Cazanî Ș., expertul Fluier N.

Instanța de apel, analizând declarațiile martorilor indicați supra, cât și declarațiile expertului prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, le-a apreciat ca fiind consecvente, utile și veridice, care indică la vina inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, relevant fiind că din declarațiile martorilor rezultă că la volanul stivuitorului se afla Stoianov Piotr, totodată, inculpatul era persoana responsabilă de securitatea muncii, inculpatul urmând să instruiască angajații în acest sens, relevantă fiind și concluzia expertului din care rezultă că în cazul în care gabaritul este mare, este obligator să fie asistat de un însoțitor de dirijare, astfel Stoianov Piotr, în circumstanțele descrise trebuia să fie ajutat de un însoțitor, lipsa căruia a fost probată, fapt care reprezintă încălcarea regulilor de securitate a muncii, astfel, cumulând declarațiile martorilor și a expertului, instanța de apel a indicat că coroborează între ele, cât și cu declarațiile părții vătămate și indică la vina inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 157 Cod penal, vătămarea gravă a integrității corporale și a sănătății, cauzată din imprudență.

În continuare, instanța de apel a reținut că vina inculpatului Stoianov Piotr în comiterea infracțiunii incriminate mai este demonstrată și prin raportul de expertiză medico-legală nr.1623/D din 14 august 2015, (f.d. 132-133, vol. I); procesul verbal nr.C-2015-PVA-84 din 12 mai 2015, cu privire la cercetarea accidentului de muncă grav, (f.d. 46-48, vol.I); raportul de expertiză judiciară nr.008 din 11 ianuarie 2016 (f.d. 146-151, vol.I); extrasul din procesul-verbal nr.55 din 20.04.2012, eliberat în baza ordinului nr.55 din 09.04.2012 de ÎS „Centrul de instruire în domeniul relațiilor de muncă”.

Instanța de apel în prezența circumstanțelor de fapt și de drept constată și apreciază, a considerat ca fiind întemeiat apelul declarat de inculpat în partea în care a solicitat ca acesta să fie achitat de la comiterea infracțiunii incriminate, or din materialele cauzei s-a stabilit cu certitudine că inculpatul a comis fapta incriminată, mai mult, din declarațiile inculpatului, dar și a părții vătămate se atestă că Stoianov Piotr a achitat careva sume părții vătămate și deși, nu recunoaște că a comis o infracțiune, totuși indirect recunoaște că vătămarea corporală suferită de partea vătămată este în legătură causală cu acțiunea/inacțiunea inculpatului.

Totodată, instanța de apel nu a putut reține ca întemeiate argumentele inculpatului în partea în care a indicat că instanța de judecată a oferit o interpretare neadecvată probelor, or, verificând declarațiile persoanelor audiate în ședința de judecată a statuat asupra veridicității și utilității depozițiilor oferite, din care atît instanța de fond, cât și instanța de apel a stabilit că, la volanul stivuitorului se afla Stoianov Piotr, totodată, inculpatul era persoana responsabilă de securitatea muncii, inculpatul urmând să instruiască angajații în acest sens, relevantă fiind și concluzia expertului din care rezultă că în cazul în care gabaritul este mare, este obligator să fie asistat de un însoțitor de dirijare, astfel Stoianov Piotr, în circumstanțele descrise trebuia să fie ajutat de un însoțitor, lipsa căruia a fost probată, fapt care reprezintă

încălcarea regulilor de securitate a muncii, mai mult prin raportul de expertiză medico-legală nr.1623/D din 14 august 2015 s-a stabilit că, Gaidaijî Nicolai a suferit traumatism crinio-cerebral deschis manifestat prin contuzie cerebrală gravă; fractura osului temporal pe dreapta cu deplasare, cu afectarea ambelor lamele subdiacent hematom acut masiv; plaga regiunea temporal pe dreapta, care au putut fi cauzate în rezultatul acțiunilor traumatice a unui obiect contondent dur, care prezintă pericol pentru viață și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală gravă, iar acest accident s-a comis ca rezultat al nerespectării instrucțiunii de securitate și sănătate în muncă pentru motostivuator nr.39 aprobat prin Ordinul nr. 01-SSM din 13.04.2015 din cadrul AVN X SRL, unde la pct.32 s-a stabilit că *„dacă nu vedeți în direcția de deplasare nu porniți. Claxonați la intersecția cu zona unde nu puteți să vedeți și unde vizibilitatea este redusă. Potrivit pct.64-mențineți un câmp visual deschis, iar când sarcina limitează vizibilitatea, transportați sarcina sau mecanismul elevator în sensul opus celui de deplasare”*.

Totodată, instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiate deducțiile instanței de fond în partea în care a apreciat critic și respins declarațiile inculpatului Stoianov Piotr, potrivit cărora, în conformitate cu regulile securității muncii și a sănătății vina în acest incident la locul de muncă în totalitate este pusă pe seama victimei, deoarece grav a încălcat tehnica securității și instrucția pentru hamali or, potrivit rezultatelor expertizei nr.008 din 11.01.2016, prin care s-a examinat producerea accidentului cu modelarea experimentului, s-a stabilit cu certitudine că în timpul manevrei de deplasare cu încărcătura pe furca stivuatorului nu s-a ținut cont de specificul încărcăturii, de gabaritul acestora și înălțimea de la podeaua depozitului, adică stivuatoristul tot timpul trebuie să urmărească configurația traseului și obstacolele care există, însă în cazul din speță s-a stabilit că în timpul manevrei, câmpul vizual era redus la zero, prin urmare Stoianov nu putea să-l vadă pe Gaidaiji Nicolai, care se afla în față, fapt confirmat și prin declarațiile expertului Fluier Nelea date în ședința de judecată.

La fel, în viziunea instanței de apel, instanța de fond întemeiat a respins și declarațiile inculpatului Stoianov Piotr, potrivit cărora fiecare șofer care se află la volanul moto stivuatorului nu avea cum să evite acest accident deoarece apariția lui Gaidarji N. a fost pe neașteptate, ce vorbește despre imposibilitatea de a preveni ciocnirea, or instanța de apel a reținut că stivuatoristul trebuia să urmărească configurația traseului și ce este în față, iar în cazul în care încărcătura are un gabarit mai mare, manevrarea urma să fie coordonată de un însoțitor care ar dirija manevrarea dată.

Astfel, instanța de apel a indicat că din materialele dosarului s-a stabilit cu certitudine că acțiunile inculpatului Stoianov Piotr se încadrează în latura obiectivă a componentei de infracțiune imputată, or acesta la 06 aprilie 2015, fără a dispune de dreptul de a conduce motostivuator la locul de muncă și fără a dispune de actul permisiv, care să-i ofere dreptul de a conduce pe teritoriul depozitului acest motostivuator, din proprie inițiativă, fără a anunța șeful de secție și fără să prevadă consecințele care puteau să survină în rezultatul acțiunilor sale, s-a urcat la volanul

stivuatorului de model Toyota 8FG3C pentru a elibera foi de laminat, iar în timpul acțiunilor de manevrare întreprinse, fără a vedea în direcția de deplasare din cauza sarcinii care îi limita vizibilitatea, a accidentat hamalul. Gaidaiji Nicolai, cauzându-i traumatism crinio-cerebral deschis, fractura osului temporal pe dreapta cu deplasare, care prezintă pericol pentru viață și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală gravă.

Totodată, instanța de apel a reiterat că potrivit ordinului nr.2-P din 02.01.2015 Stoianov Piotr a fost numit ca persoană responsabilă de securitatea și sănătatea în muncă și de exploatarea sistemului de gaze, iar conform fișei postului lui Stoianov Piotr. pct.2.3 - magazinerul poartă răspundere de cunoașterea și respectarea normelor de protecție a muncii.

Mai mult, faptul că magazinerul nu are atribuții de a conduce stivuatorul de model Toyota xxxxx se confirmă și prin fișa postului acestuia, dar și prin declarațiile atât a inculpatului, cât și a martorilor care au susținut că Stoianov Piotr era persoană responsabilă de instructajul personalului în securitatea muncii și sănătății, iar la volanul stivuatorului se urca doar în timpul instruirii.

Astfel, în acțiunile inculpatului Stoianov Piotr este prezentă vinovăția sub formă de imprudență, varianta de neglijență, or acesta a urcat la volanul stivuatorului Toyota xxxxx pentru a elibera foi de laminat, din cauza că șoferul Buzila I. s-a îmbolnăvit, însă primind comanda de a elibera foi de laminat și exercitând funcția de magaziner, reieșind din faptul că executarea facturii era urgentă conform declarațiilor inculpatului, ultimul a purces la conducere, moto stivuatorului, acțiunea care nu intra în competența inculpatului, în pofida faptului că deși avea obligația legală de a se abține de la conducerea moto stivuatorului cu excepția orelor de instruire a șoferilor, Piotr Stoianov a urcat la volanul acestuia și a început deplasarea prin depozitul nr.2.

Totodată, la capitolul respectiv, instanța de apel a reținut că inculpatul nu numai că a ignorat obligația de a nu conduce motostivuitoare, dar a încălcat și modalitatea de încărcare a foilor de laminat pe brațele stivuatorului, transportând o cantitate mult mai mare de materiale, cantitate care i-a limitat câmpul vizual al inculpatului ca șofer de stivuator, ceea ce a provocat accidentarea hamalului Gaidaiji Nicolai, fapt constatat atât în raportul de expertiză judiciară nr.008 din 11.01.2016, cât și reconfirmat prin declarațiile expertului date în ședința de judecată.

Subsecvent, instanța de apel a reținut lipsa intenției inculpatului de a-i cauza vătămare corporală gravă lui Gaidaiji Nicolai, din materialele cauzei s-a stabilit că urmările prejudiciabile au fost provocate din imprudența și neatenția lui Stoianov Piotr, iar după accidentarea hamalului Gaidaiji Nicolai, inculpatul a oprit stivuatorul, a acordat primul ajutor medical și a chemat ambulanța.

Prin urmare, din materialele cauzei s-a stabilit că, vinovăția lui Stoianov Piotr constă nu doar în faptul că acesta s-a urcat la volanul moto stivuatorului fără a anunța șeful de secție, dar și în faptul că nu a respectat corect regulile de utilizare a mașinilor, aparatele, uneltele, substanțele periculoase, echipamentele de transport și alte mijloace de producție. Mai mult, în susținerea concluziei expuse supra vine și

procesul-verbal de cercetare a accidentului de munca grav, cît ordinul nr.47/l-c din 09.04.2015, cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, prin care inculpatului i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară - avertisment. Ordinul de sancționare enunțat supra nu a fost contestat.

Respectiv, reieșind din vătămarea corporală gravă a lui Gairdaiji Nicolai ca urmare a acțiunilor inculpatului, instanța de apel a reținut că latura obiectivă este întregită, or urmarea prejudiciabilă a parvenit, iar legătura de cauzalitate dintre acțiunile lui Stoianov Piotr și traumatismul crinio-cerebral deschis, fractura osului temporal pe dreapta cu deplasare a lui Gairdaiji Nicolai, este probată.

Sub aspectul laturii subiective, vinovăția inculpatului Stoianov Piotr în cazul dat a fost exteriorizată prin imprudență, or acțiunile de manevrare întreprinse de către inculpat, la volanul stivuitorului de model Toyota xxxxx, fără a vedea în direcția de deplasare din cauza sarcinii care îi limita vizibilitatea, și accidentarea hamalului Gaidaiji Nicolai, indică incontestabil asupra prezenței imprudenței sub formă de neglijență, cu atît mai mult că inculpatul auzind un strigăt puternic concomitent cu o împinsătură, a oprit imediat, corespunzător nu și-a dorit cauzarea vătămării grave a integrității corporale sau a sănătății victimei.

Astfel, instanța de apel a considerat că apelul inculpatului urmează a fi respins ca nefondat, or nu a fost însoțit de careva probe, stabilindu-se din analiza probelor administrate că Stoianov Piotr prin acțiunile sale a comis infracțiunea prevăzută la art. 157 Cod penal, vătămarea gravă a integrității corporale și sănătății, cauzată din imprudență.

Reieșind din circumstanțele cauzei, avînd în vedere că infracțiunea comisă de Stoianov P. face parte din categoria infracțiunilor ușoare, inculpatul nu are antecedente penale, comportamentul inculpatului după comiterea infracțiunii, care imediat a oprit motostivuitorul, a acordat primul ajutor medical, a chemat ambulanța, dar și de faptul că nu a reparat dauna cauzată părții vătămăte, instanța de apel a reținut că instanța de fond întemeiat a considerat că inculpatul Stoianov Piotr urmează a fi atras la răspundere penală cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen 2 ani, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, cu suspendarea executării pedepsei privative de libertate pe un termen de 1 an, or pedeapsa este echitabilă pentru fapta comisă, iar stabilirea termenului de probă în mărimea enunțată va asigura, un comportament adecvat al inculpatului Stoianov Piotr, atîta timp cît la materialele cauzei nu au fost prezentate careva probe că inculpatul ar crea pericol pentru societate, lipsind în sarcina sa careva circumstanțe agravante.

În altă ordine de idei, instanța de apel a considerat de a admite apelurile procurorului și a apărătorului în interesele părții vătămăte în partea în care apelanții și-au exprimat dezacordul cu soluția instanței de fond ce ține de acțiunea civilă și a casat sentința în partea încasării prejudiciului moral.

Astfel, instanța de apel a indicat că Gaidarji Nicolai s-a constituit ca parte civilă în proces, formulând acțiune civilă, prin care a solicitat încasarea de la Stoianov Piotr cu titlu de prejudiciu material pentru viitorul tratament în valoare de 200 000 lei,

încasarea de la Stoianov Piotr cu titlu de prejudiciu moral suma în mărime de 1 000 000 și cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 7000 lei. (f.d. 42-44. vol. II).

La caz, instanța de apel a stabilit că partea vătămată a solicitat atât repararea prejudiciului material, cât și prejudiciul moral.

În acest sens, instanța de apel a reținut, că instanța de fond întemeiat a reținut că în partea ce ține de repararea prejudiciului material, partea vătămată Gaidarji Nicolai nu a prezentat careva probe referitor la viitorul tratament, cum ar fi plata în avans a sumelor pentru eventuala intervenție chirurgicală, programarea la instituția medicală cu indicarea costului viitoarei intervenții chirurgicale, precum și procurarea medicamentelor de către partea vătămată.

Astfel, reieșind din neprobarea poziției sale în partea ce ține de pretinsul prejudiciu material, instanța de judecată întemeiat a considerat necesar de a respinge ca neîntemeiată și lipsită de substrat probator acțiunea civilă pe acest capăt.

Totodată, partea vătămată Gaidarji Nicolai, în ședința de judecată a susținut că inculpatul nu a contribuit material la cheltuielile suportate, iar în afară de indemnizația de invaliditate în mărime de 650 lei pe lună, acesta nu are vreun alt ajutor.

În urma accidentului de muncă grav, părții vătămate Gaidarji Nicolai i-a fost stabilit diagnosticul: traumatism crinio-cerebral deschis, fractura osului temporal pe dreapta, deplasare care prezintă pericol pentru viață și se califică ca vătămare corporală gravă, i-au fost provocate suferințe fizice enorme, ceea ce nu-i permite să ducă un mod de viață normal, iar motivul sănătății, nu-i oferă posibilitatea să muncească, fiind necesare alte intervenții chirurgicale.

Astfel, raportând prevederile legale enunțate la materialele cauzei, instanța de apel a reținut că legiuitorul a stabilit anumite criterii de apreciere a prejudiciului moral, legate de importanța valorii morale lezate, durata și intensitatea durerilor fizice și psihice, tulburările și neajunsurile suferite de victima prejudiciată moral.

Prin urmare, instanța de apel a stabilit că partea vătămată, fiind o persoană tânără de doar 21 ani, ca urmare a accidentului de muncă grav a fost supusă operației, ca urmare a leziunii corporale grave, periculoase pentru viață, a fost spitalizată o perioadă de timp, suferind mai multe intervenții chirurgicale după care s-a aflat la tratament medical în cursul căruia a continuat să aibă suferințe fizice și morale.

Internarea în spital, conștiința de a fi bolnav, suferința de a fi privat de o viață noi corespunzătoare vârstei, implică și o suferință psihică, ce presupune de asemenea compensație, și anume sub forma unor daune morale, pentru prejudiciul nepatrimonial ce i-a fost cauzat este justificat.

Astfel, instanța de apel a conchis că este indiscutabil faptul că inculpatul, Stoianov Piotr, prin infracțiunea săvârșită, i-a cauzat părții vătămate suferințe fizice și psihice.

6. Hotărârile judecătorești adoptate în cauză sunt atacate cu recurs ordinar de către inculpat, care solicită casarea acestora, cu adoptarea unei decizii de achitare a

lui Stoianov P. de învinuirea adusă în baza art. 157 Cod penal, din lipsa componenței de infracțiune și casarea încheierilor adoptate în cauză.

În motivarea recursului a indicat aceleași motive pe care le-a invocat în apel.

În drept recurentul își întemeiază recursul în baza art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia asupra recursului declarat, solicitând inadmisibilitatea acestuia, deoarece instanțele inferioare au verificat complet sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, dând probelor administrate o apreciere legală, corect ajungând la condamnarea lui Stoianov P. în baza art. 157 Cod penal. Criticile formulate de autorul recursului nu sunt formulate sub aspectul casării hotărârii recurate.

8. Judecând recursul declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a hotărârii instanței de apel, din următoarele considerente.

Pornind de la aceea că obiectul cenzurii instanței de recurs este limitat la analiza chestiunilor de drept, respectiv rațiunea și finalitatea exercitării acestei căi de atac, se rezumă la înlăturarea erorilor de drept admise de instanța ierarhic inferioară, la etapa precedentă de judecare a cauzei, regulă stipulată și în art. 434 Cod de procedură penală.

În concordanță cu dispoziția art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel, cuprind următoarele aspecte: *dacă fapta reținută a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală.* În ceea ce privește chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel, acestea se referă la: *dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal au fost corect aplicate.*

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile nominalizate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu dispunerea rejudecării cauzei.

Soluția instanței de recurs adoptată pe marginea acestei cauze, în drept, se întemeiază pe dispoziția art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit căreia judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în cazul în care esența erorii judiciare admise nu poate fi înlăturată de către instanța de recurs la această etapă a procedurii.

Reieșind din conținutul cererii de recurs, se constată că, inculpatul Stoianov P. pledând pentru desființarea totală a deciziei instanței de apel și a sentinței, se pronunță pentru adoptarea unei noi soluții, cu achitarea lui Stoianov P. pe motivul lipsei în acțiunile acestuia a elementelor constitutive ale infracțiunii.

Din analiza coroborată a motivelor expuse în recurs, Colegiul constată că acestea se subscriu cazurilor de casare prevăzute de pct. 6), 8) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală.

Înainte de a purcede la expunerea de motive, care au stat la baza casării integrale a deciziei instanței de apel, Colegiul ține să consemneze că, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond prin prisma prevederilor art. 408-411 Cod de procedură penală, apelul produce mai multe efecte: suspensiv, devolutiv, neagravarea situației în propriul apel și extensiv. Apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, adică odată exercitat are efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, asupra cauzei deferite judecării. Respectiv, la judecarea apelului, instanța este în drept să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță (care pot fi, de altfel, apreciate diferit față de felul cum au fost evaluate de prima instanță), pentru elucidarea adevărului și pentru formularea unei concluzii temeinice vizavi de acuzația imputată inculpatului prin actul de învinuire și cel de sesizare a instanței.

Inter alia, instanța de apel mai este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cere art. 435 Cod de procedură penală, întrucât o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs. La caz, omisiunile instanței de apel au viciat iremediabil procedura desfășurată împotriva inculpatului, afectând echitabilitatea întregului proces, care este o valoare comună pentru Constituția Republicii Moldova și pentru Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

Pentru început, recurentul pretinde că cele reclamate în cererea de apel, în mare parte, au rămas fără un răspuns bine argumentat, bazat pe elementele probatorii din dosar, ceea ce echivalează cu nerezolvarea fondului apelului declarat.

După cum se învederează în Avizul nr. 11 (2008) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) privind calitatea hotărârilor judecătorești, pentru a fi de calitate, hotărârea judecătorească trebuie percepută de justițiabil drept rezultatul unei aplicări pertinente a regulilor de drept, al unei proceduri echitabile și al unei aprecieri convingătoare a faptelor.

Hotărârea trebuie, în principiu, să fie motivată. Calitatea hotărârii depinde în principal de calitatea motivației. O motivație bună este o necesitate imperioasă care nu poate fi neglijată în favoarea celerității. Motivația permite nu numai o mai bună înțelegere și acceptare a hotărârii de către justițiabil ci este mai ales o garanție împotriva arbitrarului. De aceea, aceasta trebuie să fie coerentă, clară și lipsită de ambiguități și de contradicții, care trebuie să permită urmărirea unui raționament ce a condus judecătorul la soluția adoptată în final.

În subsidiar, în același Aviz se evidențiază că, motivația trebuie să răspundă pretențiilor părților, adică diferitelor capete de acuzare și mijloacelor de apărare.

Această garanție este esențială, deoarece permite justițiabilului să se asigure că pretențiile sale au fost examinate și deci că judecătorul a ținut cont de ele.

Verificând criticile expuse în recursul declarat, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit constată, că acestea sânt întemeiate, deoarece instanța de apel la judecarea cauzei nu a examinat-o sub toate aspectele și nu a dat răspuns la toate motivele esențiale invocate în ordine de apel.

Instanța de recurs a statuat asupra acestor concluzii în urma analizei hotărârii judecătorești contestate, în raport cu motivele invocate de apelant în pledoriile din dezbaterile judiciare în prezenta speță, în cererea de apel (f.d.193 v. II), totodată menționate și în recurs, unde au fost puse pentru discuție în instanța de apel, inclusiv argumentele principale, cum ar fi:

- în cadrul dezbaterilor judiciare a indicat că, cauza penală a fost pornită în baza art. 183 Cod penal- *încălcarea regulilor de protecție a muncii*, ulterior pe parcursul urmăririi penale, de către organul de urmărire penală și procuror, s-a ajuns la concluzia de a recalifica acțiunile inculpatului în baza art. 157 Cod penal, totodată reieșind din prevederile art. 276 alin. (1) Cod de procedură penală - *urmărire penală se pornește numai în baza plângerii prealabile a victimei*, ceea ce se referă și la infracțiunea prevăzută de art. 157 Cod penal. O astfel de plângere prealabilă nu a fost depusă de către partea vătămată Gaidarji N. și nu este anexat la materialele dosarului penal, fapt confirmat de partea vătămată în ședințele de judecată;

- a solicitat încetarea procesului penal, în conformitate cu prevederile art. 332 Cod de procedură penală, însă atât prima instanță, cât și instanța de apel nu s-au expus în hotărârile adoptate, cu toate că a menționat faptul dat și în cererea de apel.

În opinia Colegiului penal lărgit, argumentele enunțate mai sus constituie fondul apelului și asupra cărora instanța de apel era obligată să se pronunțe motivat, deoarece în viziunea apelantului, aceste motive ar putea răsturna soluția adoptată de prima instanță și afecta temeinicia acestei hotărâri.

Așa cum se observă din partea descriptivă a deciziei atacate, au fost indicate pe scurt motivele expuse în apel, ulterior fiind redat conținutul declarațiilor inculpatului, părții vătămate și a martorilor, fiind menționate și probele scrise ce au fost verificate în instanța de apel, considerând în cele din urmă că vina inculpatului în cele incriminate este confirmată, însă instanța ierarhic inferioară nu s-a expus asupra motivelor esențiale menționate mai sus, fără o fi făcută o analiză sau o argumentare din care considerente alegațiile nominalizate sânt respinse sau apreciate ca neîntemeiate, doar concluzionând în urma aprecierii ansamblului probator că „*inculpatul Stoianov P., prin acțiunile sale intenționate a comis infracțiunea prevăzută de art. 157 Cod penal – vătămarea gravă a integrității corporale și a sănătății cauzată din imprudență.*”, fără a se expune asupra principalelor motive invocate în apel referitor la solicitarea încetării procesului penal, deoarece lipsește plângerea părții vătămate Gaidarji N. referitor la pornirea urmăririi penale în baza art. 157 Cod penal, contrar prevederilor art. 276 alin. (1) Cod de procedură penală.

În cauza *Vetrenko c. Moldovei în hotărârea din 18 mai 2010*, instanța de contencios european, a statuat că unul din standardele art. 6 din Convenție declară că este în

sarcina instanțelor naționale de a considera cele mai importante argumente ridicate de părți și de a aduce motive în sensul acceptării sau refuzului acestora. Chiar dacă sfera argumentelor asupra cărora instanțele urmează să aducă argumente proprii poate depinde de circumstanțele particulare ale cauzei, totuși o omisiune de a considera un argument serios sau examinarea într-o manieră vădit arbitrară este în sine incompatibilă cu notiunea unui proces echitabil.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene, în situația în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel/recurs eventual, o curte de apel poate în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță. Însă, analizând partea motivată și a sentinței, în prezenta cauză, Colegiul penal lărgit constată, că hotărârea primei instanțe, nu conține răspunsuri argumentate la criticile de bază invocate în apel, respectiv instanța de apel prin efectul devolutiv al căii de atac urma să dea o apreciere mai amplă aspectelor de fapt și de drept, prin prisma motivelor principale invocate în apel, ceea ce însă nu a fost efectuat în prezenta speță de către instanța de al doilea grad de jurisdicție.

În aceeași ordine de idei, instanța de recurs reiterează că obligația instanței de a și motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil, iar potrivit considerentelor CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (Suominen c. Finlandei (2003) § 37, Kuznețov și alții c. Rusiei (2007) § 85).

Totodată, Colegiul penal lărgit reține că, din materialele cauzei rezultă că:

- prin ordonanța din 04.05.2015, a fost dispusă pornirea urmăririi penale, conform bănuielii rezonabile că a fost săvârșită infracțiunea prevăzută de art. 183 alin. (1) Cod penal (f.d.1 v. I);

- prin ordonanța din 16 februarie 2015, Stoianov P. a fost recunoscut în calitate de bănuț în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 183 alin. (1) Cod penal (f.d. 168 v. I);

- prin ordonanța din 07 aprilie 2016, a fost scoasă de sub urmărire penală Oleinci Nadejda (f.d.227-230 v. I);

- prin ordonanța din 11 aprilie 2016, Stoianov P. a fost pus sub învinuire în baza art. 157 Cod penal (f.d.231 v. I).

Astfel, Colegiul constată că instanța de apel urmează să se expună asupra argumentelor apărării și să verifice dacă la materialele cauzei este plângerea părții vătămate Gaidarji N. referitor la pornirea urmăririi penale în baza art. 157 Cod penal și dacă la caz au fost aplicabile prevederile art. 276 alin. (4) Cod de procedură penală, dacă victima care figurează într-un proces privitor la o infracțiune prevăzută în alin.(1), din cauza incapacității sau a capacității de exercițiu limitate, a stării de neputință sau a dependenței față de bănuț sau din alte motive nu este în stare să-și apere drepturile și interesele legitime, procurorul pornește urmărirea penală chiar dacă victima nu a depus plângere, și dacă partea vătămată a fost în imposibilitate de a înainta plângere, ținând

cont de starea sănătății acesteia.

Deci, Colegiul penal lărgit notează, pentru a demonstra că părțile au fost auzite în prezenta cauză, instanța de apel urmează să dea răspunsuri argumentate în hotărâre asupra motivelor decisive invocate de apelanți și nu este suficient doar de a se expune prin fraze generale, dar și a efectua propriile completări în sensul aprecierii temeiniciei acestei hotărârii, prin prisma criticilor invocate de părți, care în viziunea lor ar putea afecta într-o măsură oarecare legalitatea soluției adoptate la caz.

Așadar, în decizie, instanța de apel urmează să analizeze argumentele importante invocate de apelanți, motivându-și temeiurile de fapt și de drept, ce conduc la admiterea sau la respingerea fiecăruia din aceste motive invocate de apelanți, totodată să țină cont și de prevederile art. 436 alin. (3) Cod de procedură penală, *cînd hotărîrea este casată numai cu privire la unele fapte sau persoane ori numai în ce privește latura penală sau civilă, instanța de rejudecare se pronunță în limitele în care hotărîrea a fost casată*. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cer prevederile art. 435 Cod de procedură penală, întrucât o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din considerentele expuse mai sus, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel nu și-a motivat soluția adoptată în conformitate cu dispozițiile legale și nu a dat răspuns alegațiilor de bază invocate de către apelant, care în opinia acestuia au importanță în cauză, prin ce a admis eroarea de drept prevăzută de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

În asemenea condiții, Colegiul penal lărgit consideră că, decizia instanței de apel în cauza dată urmează a fi casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece erorile comise de către această instanță, nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură, neavând atribuții de a judeca cauza pe fond și substitui instanța ce a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual penale.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă **obligatoriu** de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererile de apel, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să analizeze la modul convenit prezența sau lipsa elementelor infracțiunii imputate inculpatului, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o

hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Se admite recursul ordinar declarat de către inculpat, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2018, în cauza penală privindu-l pe **Stoianov Piotr Xxxxx** și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la data de 27 februarie 2020.

Președinte	Timofti Vladimir
Judecător	Cobzac Elena
Judecător	Toma Nadejda
Judecător	Țurcan Anatolie
Judecător	Boico Victor